

CESTY K VĚDĚ

JAK SPRÁVNĚ MYSLET A PSÁT

NAKLADATELSTVÍ
OLOMOUC

CESTY K VĚDĚ

JAK SPRÁVNĚ MYSLET A PSÁT

Břetislav Horyna – Josef Krob (eds.)

NAKLADATELSTVÍ OLMOUC

2007

Kniha vychází s podporou Grantové agentury ČR, grant č. 401/01/1082.

Studijní materiály pro studující v doktorských studijních programech
Filozofické fakulty Masarykovy univerzity.

1. vydání, Olomouc 2007

© Břetislav Horyna, Josef Krob

© Ilustrace obálky Ondřej Michálek

Vydalo NAKLADATELSTVÍ OLOMOUC, s. r. o.

e-mail: olomouc@naklol.net

<http://www.naklol.net>

ISBN 978-80-7182-223-3

OBSAH

Úvod	7
PETER ANTES	
Scientific Writing. French, German and English Compared	9
PHILIPPE GOUJON	
Rationalité, technologies de l'information et de la communication, et éthique	15
BENJAMIN SIX	
Internet Governance and Contextual Pragmatics	41
ALBRECHT DIEM	
Konstruierte Heilige. Hagiographie als Quelle zum Verständnis des Frühmittelalters einleitung	48
JAN ŠTĚPÁN	
Základní problémy argumentace	61
MOJMÍR DOČEKAL	
Přirozený jazyk a naturalizovaná mysl	70
IVO POSPÍŠIL	
Co je to areálový výzkum. Cíle, metody, problémové okruhy, tendence a příklady	90
VIERA ŽEMBEROVÁ	
Ku genéze národního konceptu slovanskej vzájomnosti	109
BŘETISLAV HORYNA	
Teorie vědy. Úvodní poznámky	122

ZDEŇKA JASTRZEMBSKÁ	
Co je to vysvětlení?	139
MAREK PICHA	
Základy odborného výzkumu	147
JAROSLAV HROCH	
Hans-Georg Gadamer a hermeneutická filosofie	155

ÚVOD

Sborník se skládá z textů přednášek proslovených v rámci transformačního rozvojového projektu *Rozvoj doktorských studijních programů a příprava „Školy vyšších studií v humanitních vědách“*, realizovaného na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity. Během podzimního semestru 2006, kdy přednášky probíhaly, se na tomto projektu podíleli svými příspěvky zahraniční hosté i domácí odborníci. Sborník je doplněn o texty, které tvoří podkladové materiály teoreticko-metodologického semináře určeného pro všechny studující v doktorském studiu.

Zmínovaný projekt si kladl za cíl prohloubit schopnosti absolventů doktorského studia k transdisciplinárním přesahům a komparacím, které by jim následně pomohly otevírat nové syntetizující metodologické přístupy zejména k aktuálním otázkám a problémům ve sféře sociálních a humanitních věd. Jeho autoři chtěli dosáhnout toho, aby se na nejvyšším stupni vysokoškolského studia podařilo prolomit úzkou oborovou zaměřenost, která může působit zvláště v humanitních vědách jako limitující faktor při uplatnění absolventů na trhu práce. Ti budou samozřejmě nadále zůstávat vysoce specializovanými odborníky. Smyslem vyššího studia je však to, aby si rozšířili svou způsobilost i v těch oblastech, které nejsou bezprostředně zařazovány do jejich vlastních studijních programů. Celý projekt byl proto založen na konceptu obecnosti a věnován převážně otázkám teorie a metodologie vědy, kde poskytl určité praktické návody, jež lze využít nejrůznějšími způsoby v rozmanitých kontextech, ať již v čistě oborových nebo transdisciplinárních výzkumech a bádáních.

V tomto smyslu byl projekt podnětem k další výměně idejí při vzájemném ovlivňování různých humanitních věd, k odzkoušení užitečnosti a využitelnosti nových mezioborově aplikovatelných metod i ke zjišťování vnitřních mezí mezioborové spolupráce, to vše ale na základě znalosti pravidel, která pro takovou vědeckou práci vymezuje teorie vědy. Přednášková část projektu se tak stává i svéráznou „studii proveditelnosti“ další institucionalizace vyšších studií v humanitních vědách. Nemenší ambicí projektu bylo shromáždění praktických rad pro psaní vědeckých textů a zásad, které je nutné ve vědeckém provozu dodržovat. Proto je značná pozornost věnována problémům argumentace, vysvětlení a jeho aspektům, rozumějící interpretace, zdůvodnění a dalším specifickým dovednostem, spojeným s psaním odborných statí, a to diferencovaně s ohledem na publikování v zahraničních a českých médiích.

Sborník nemá charakter systematické vědecké publikace. Tvoří ho souhrn statí, které vznikly k této příležitosti, a proto nepředstavuje víc než čistě studijní materiál pro jasně definovanou cílovou skupinu čtenářů. Pokud jim pomůže ke zvýšení kvality vlastních publikací a k rozvíjení produktivní transdisciplinární diskuse a kooperace, splní svůj účel.

